

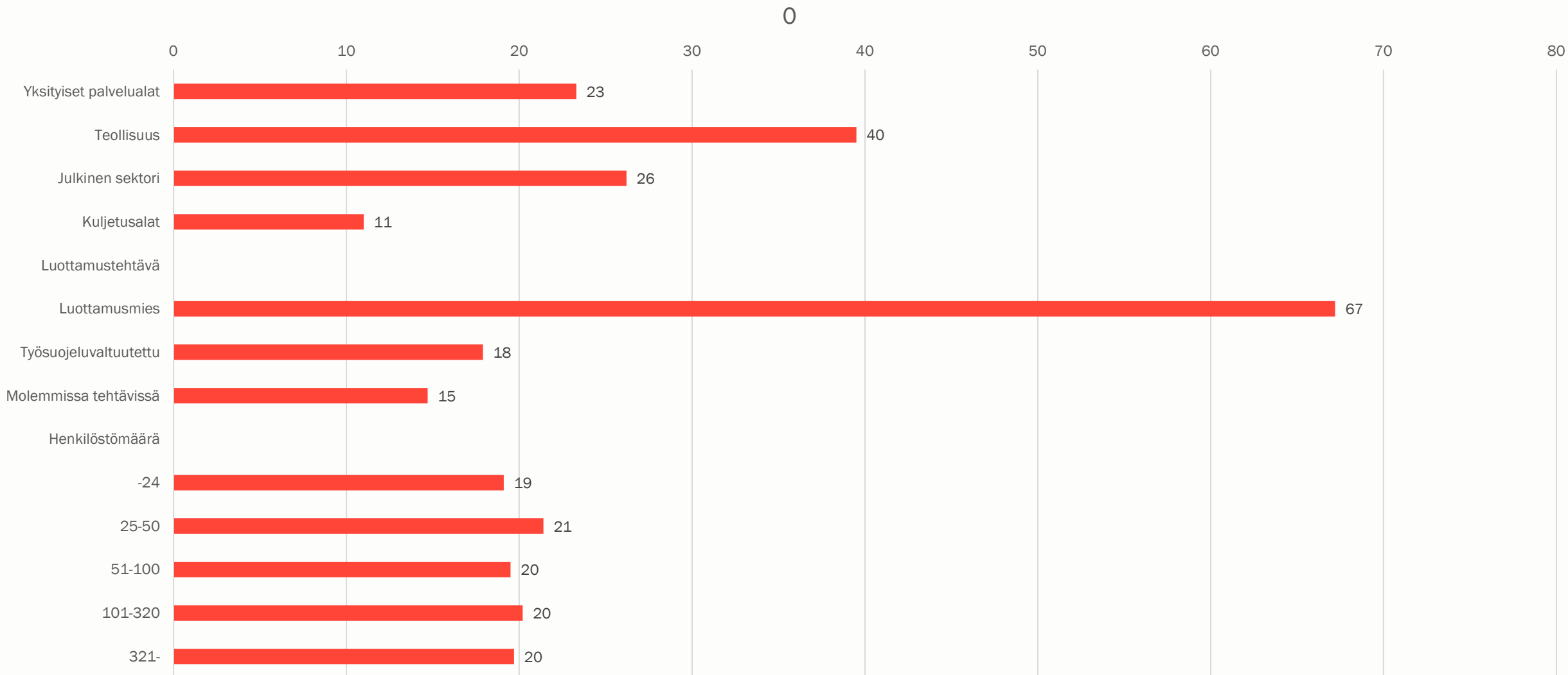
SAK

Määräaikaisten työntekijöiden asema ja työsopimusten ketjuttaminen työpaikoilla

SAK:n luottamushenkilöpaneeli, elokuu 2025
n=1036

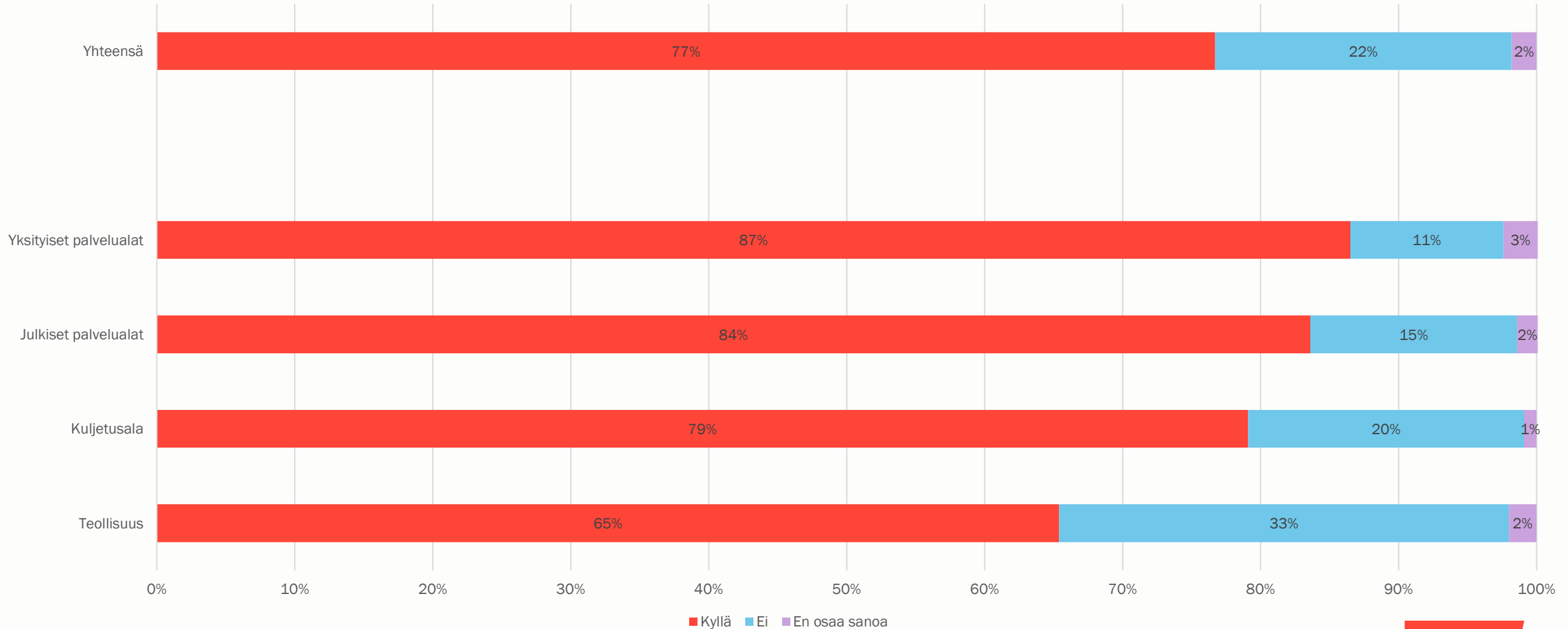
Vastaajat

n =1036

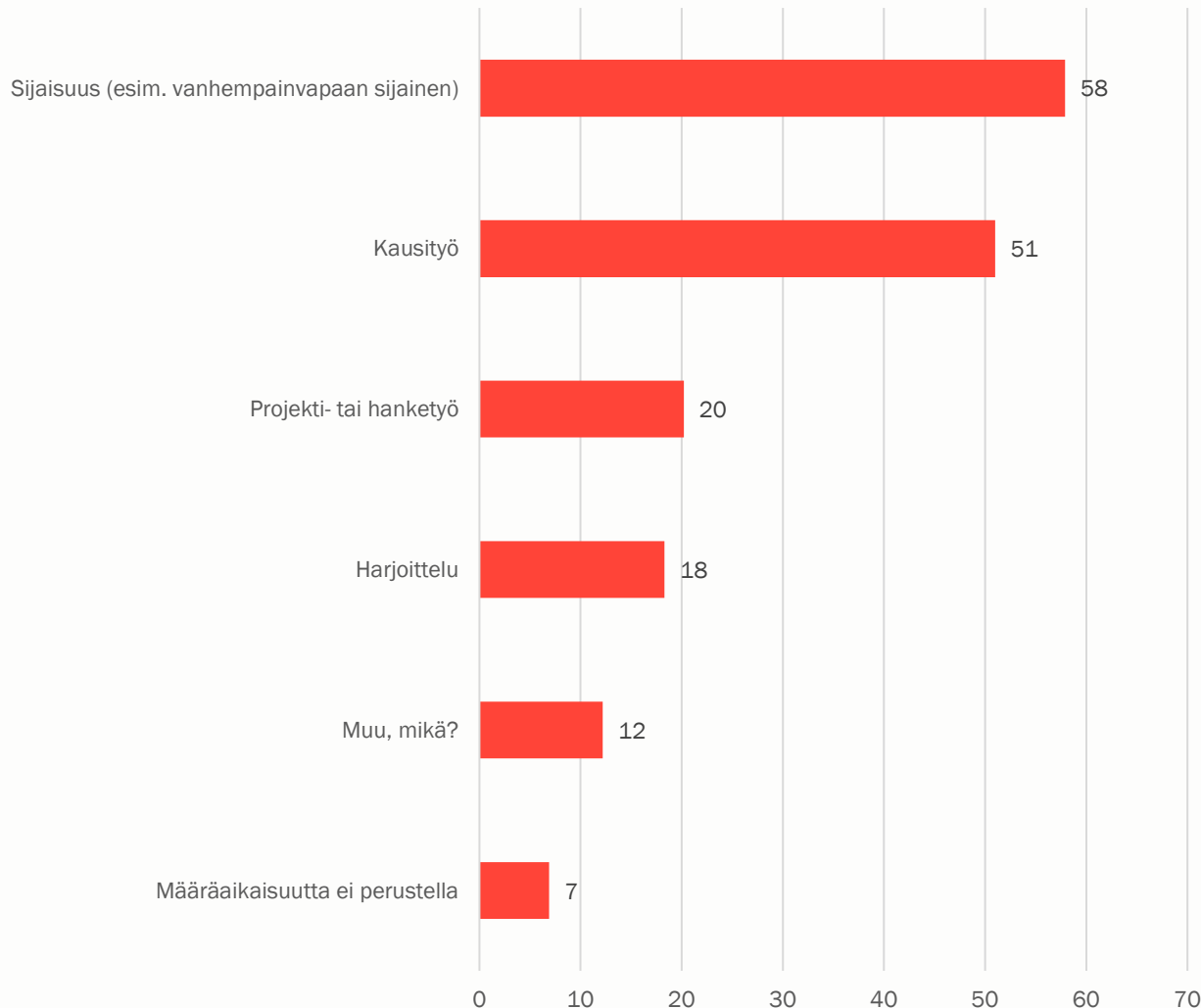
Onko työpaikallasi työntekijöitä, jotka ovat määräaikaisessa työsuhteessa?

N=1036

Mitkä ovat useimmiten perusteet määräaikaaisuudelle? (voi valita useamman)

Jos on määräaikaaisia työntekijöitä (77 % kyllä), n= 795

Muu, mikä?

1. Sijaisuudet ja poissaolot

Kesä- ja vuosilomasijaisuudet

Sairaus- ja eläköitymissijaisuudet

2. Kausiluonteisuus ja tilapäistarve

Sesonkityö (kesätyö, joulupiikit)

Asiakasmäärien ja tuotannon vaihtelut

3. Työntekijään liittyvät syyt

Oma pyyntö (opiskelu, armeija, elämäntilanne)

Oppisopimukset, pätevyyden puute

4. Taloudelliset ja organisatoriset syyt

Muutosneuvottelut, rekrytointikielto

Epävakaa talous, automaatio, vahvuuslaskenta

Vuokratyö ja nollasopimusten ketjuttaminen

5. Vakiintunut käytäntö

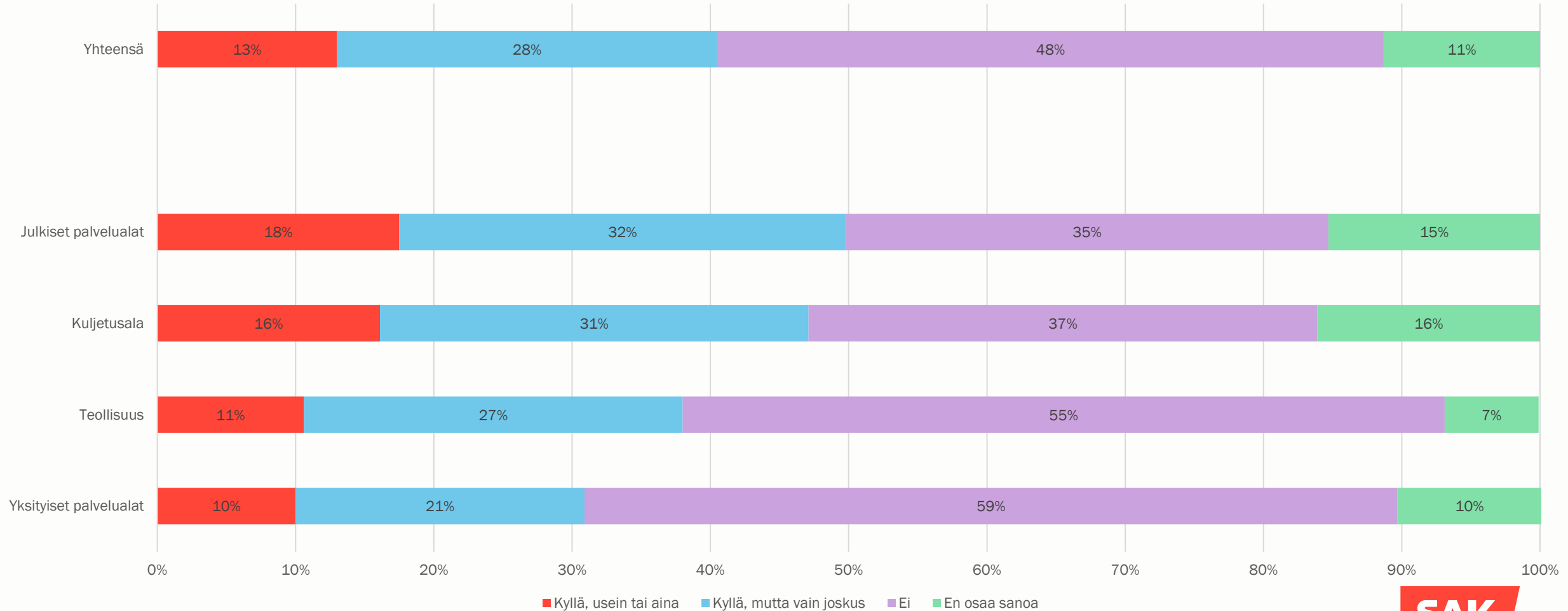
“Näin on aina toimittu”

Työttömien ja keikkatyön kierrättäminen

Vastentahtoinen määräaikaisen työsuhteen henkilöketjutus tarkoittaa, että sama työntekijä tekee samaa tai lähes samaa työtä useilla peräkkäisillä määräaikaisilla sopimuksilla, vaikka työ jatkuu keskeytyksettä ja se voitaisiin hoitaa vakituksessa työsuhteessa. Työntekijä ei ole itse toivonut määräaikaisuutta.

Onko työnantajasi tehnyt vastentahtoista henkilöketjutusta määräaikaisilla työntekijöillä viimeisen kahden vuoden aikana?

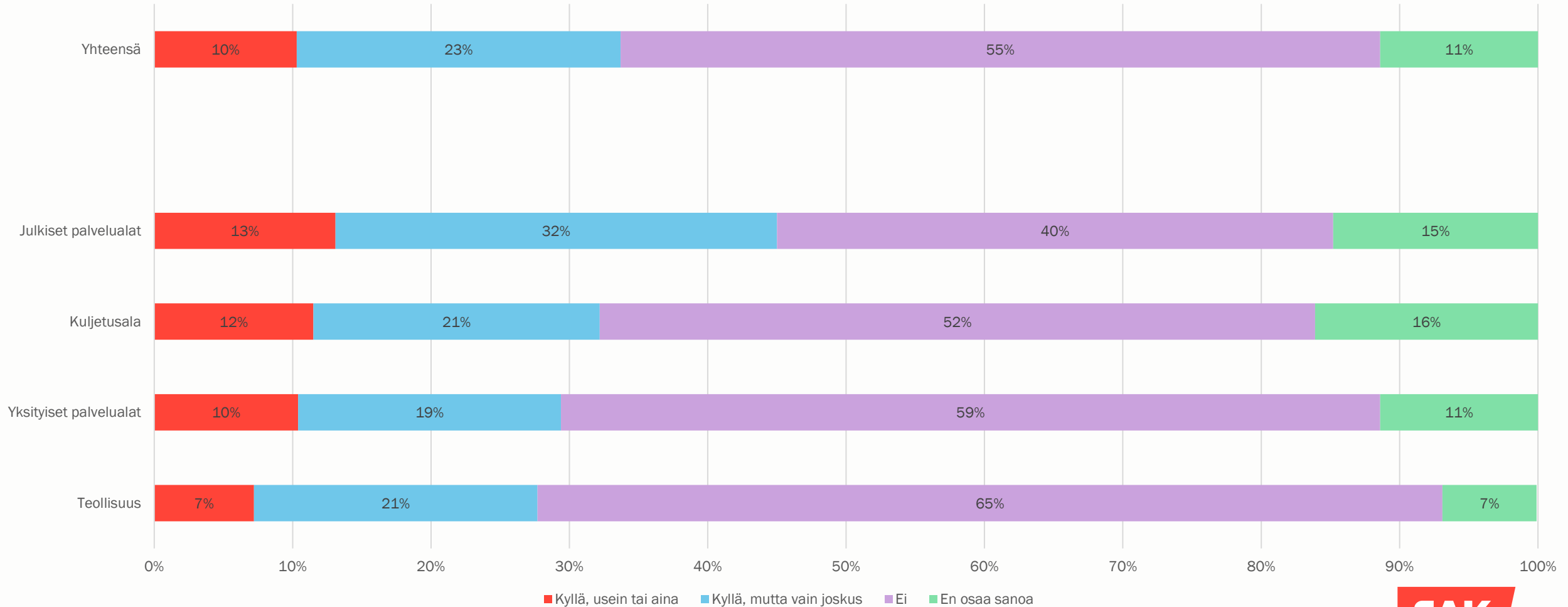
Jos on määräaikaisia työntekijöitä (77 % kyllä), n= 795

Vastentahtoinen määräaikaisen työsuhteen työtehtäväketjutus tarkoittaa, jossa sama tai lähes sama työtehtävä täytetään useilla peräkkäisillä määräaikaisilla sopimuksilla, mutta työntekijät vaihtuvat. Työn voisi vakinaistaa, mutta työntekijät eivät saa vakituista sopimusta, vaikka he sitä toivoisivat.

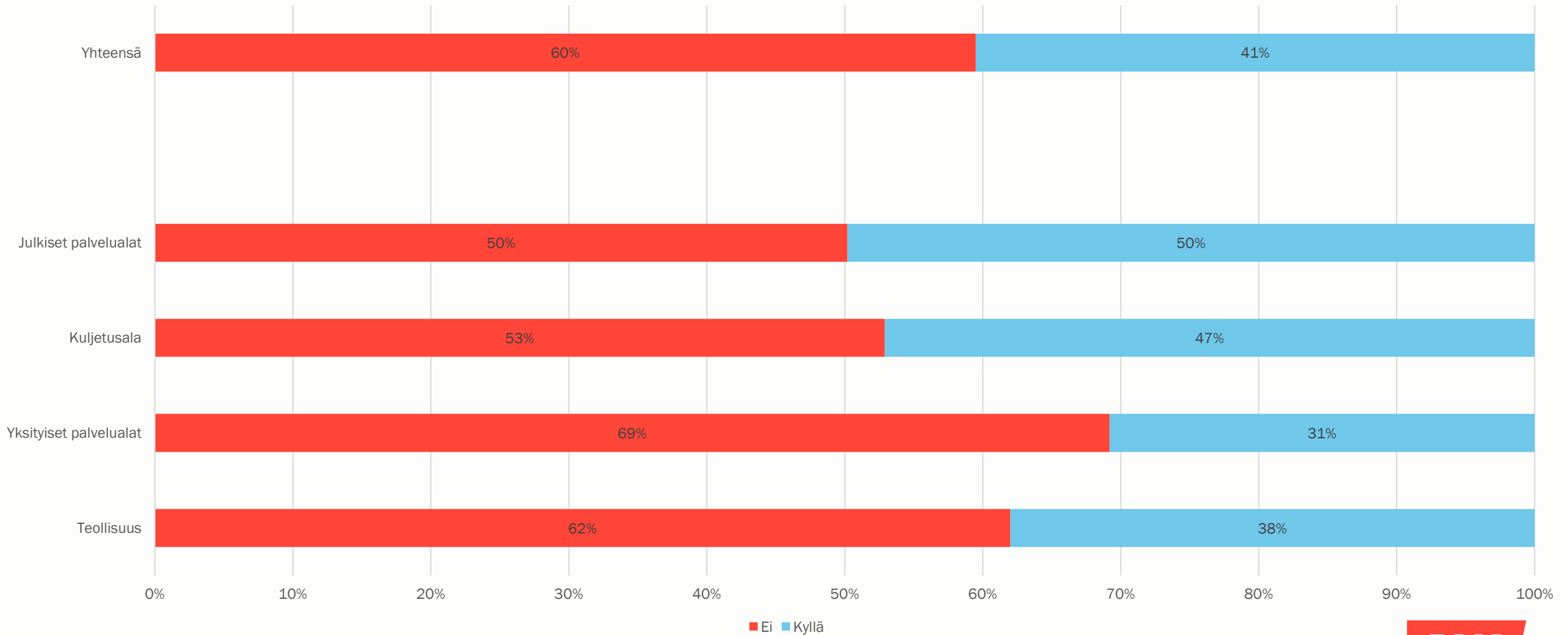
Onko työnantajasi tehnyt vastentahtoista työtehtäväketjutusta määräaikaisilla työntekijöillä viimeisen kahden vuoden aikana?

Jos on määräaikaisia työntekijöitä (77 % kyllä), n= 795

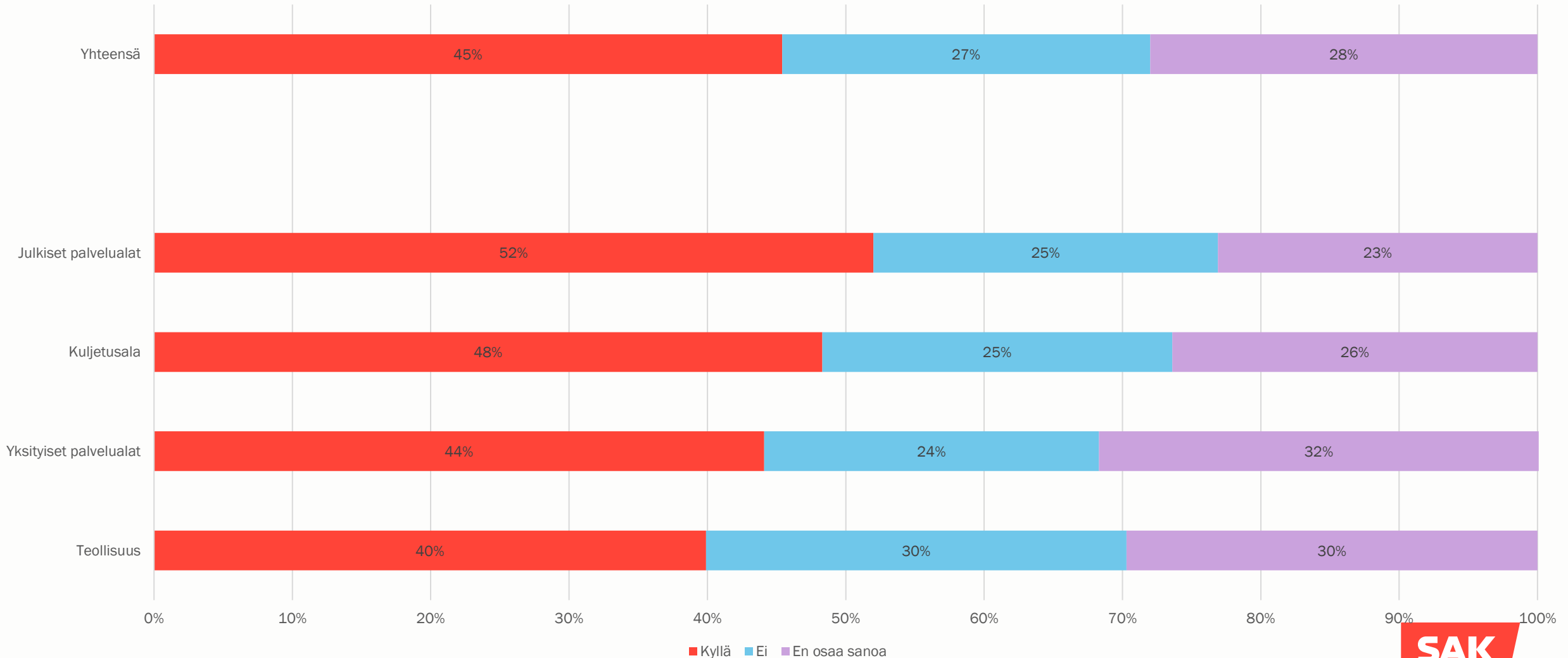
Onko työpaikalla ilmennyt vastentahtoista työtehtävä- tai henkilöketjutusta viimeisen kahden vuoden aikana? (kahdessa edellisessä kysymyksessä vastaus kyllä, usein tai kyllä, joskus:

Jos on määräaikaaisia työntekijöitä (77 % kyllä), n= 795

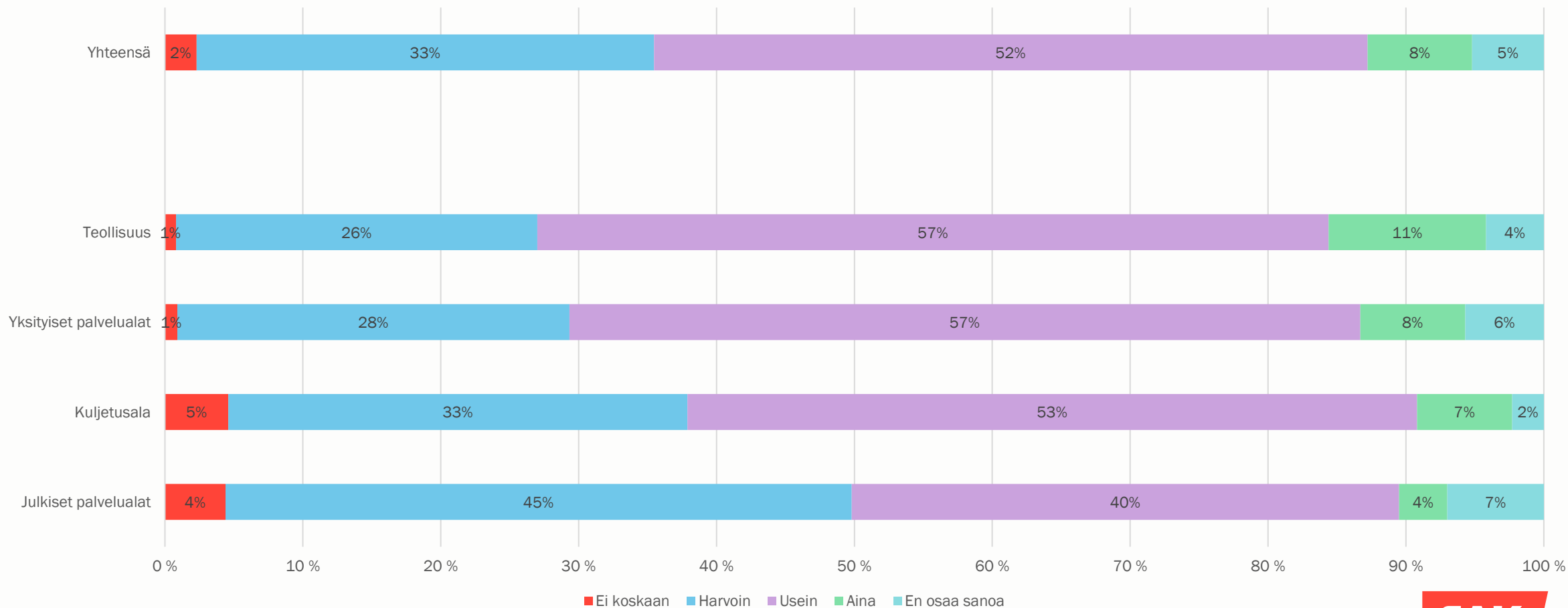
Tuleeko lakimuutos (vuoden määräaikaaisuudet ilman perustetta) arviosi mukaan lisäämään yksittäisten työntekijöiden määräaikaaisuuksien ketjuttamista työpaikallasi? (Vastentahtoinen henkilöketjutus tai työtehtäväketjutus)

Jos on määräaikaaisia työntekijöitä (77 % kyllä), n= 795

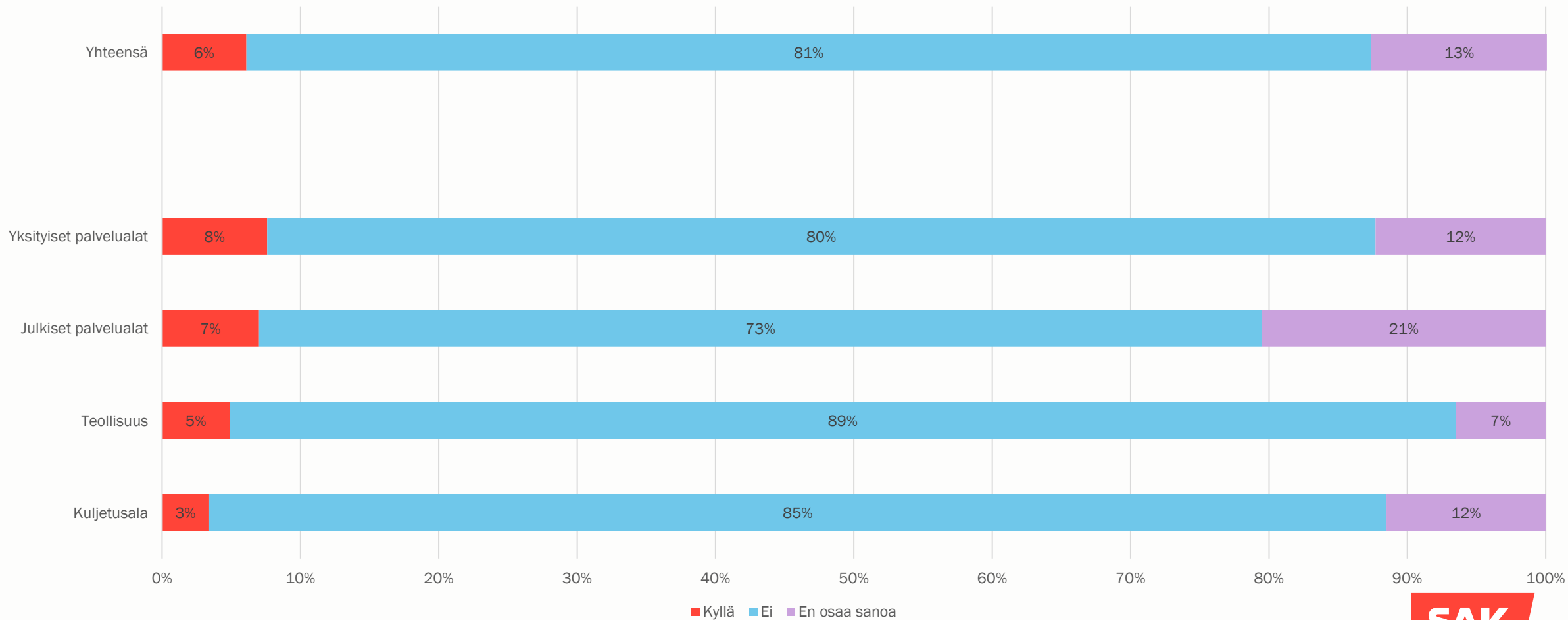
Vakinaistaako työnantajasi määräaikaisessa työsuhteessa olevan työntekijän, jos tarve hänen työpanokselleen on pysyvä ja jos työntekijä sitä itse toivoo?

Jos on määräaikaisia työntekijöitä (77 % kyllä), n= 795

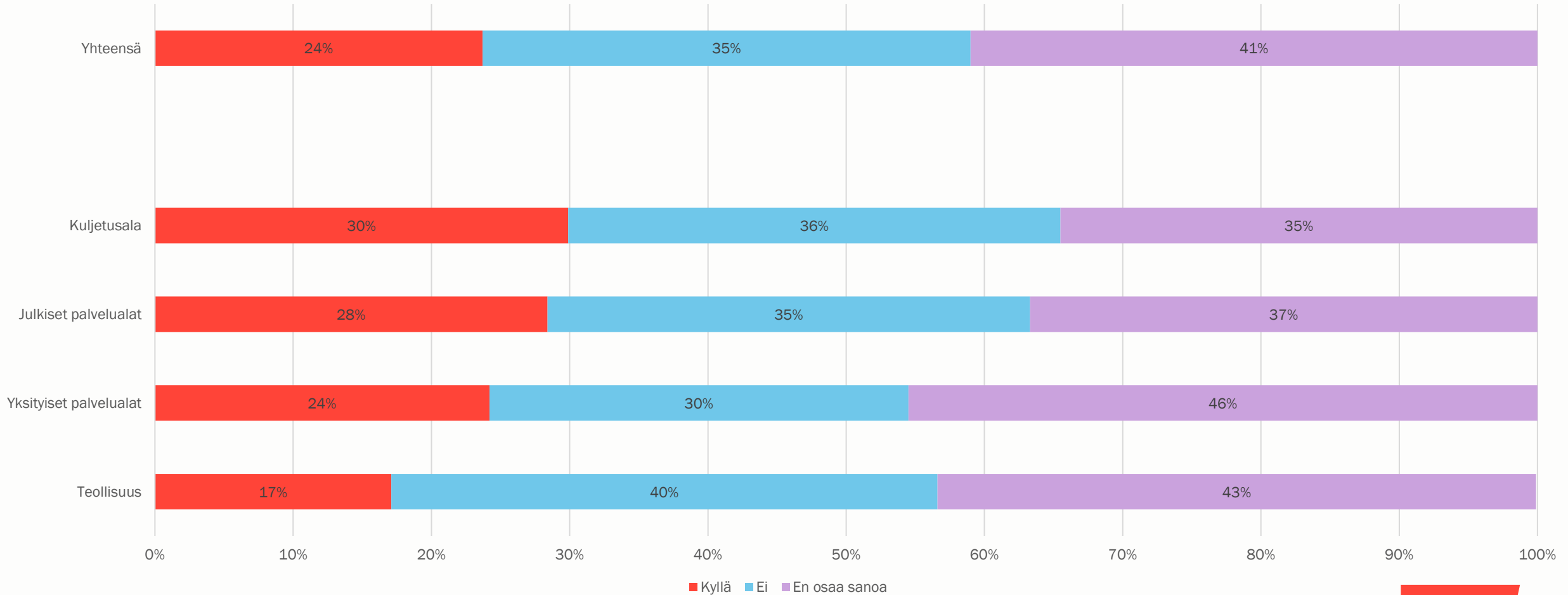
Käytetäänkö ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä työpaikallasi useammin määräaikaissa työsuhteissa kuin suomalaisia työntekijöitä?

Jos on määräaikaista työntekijöitä (77 % kyllä),
n= 795

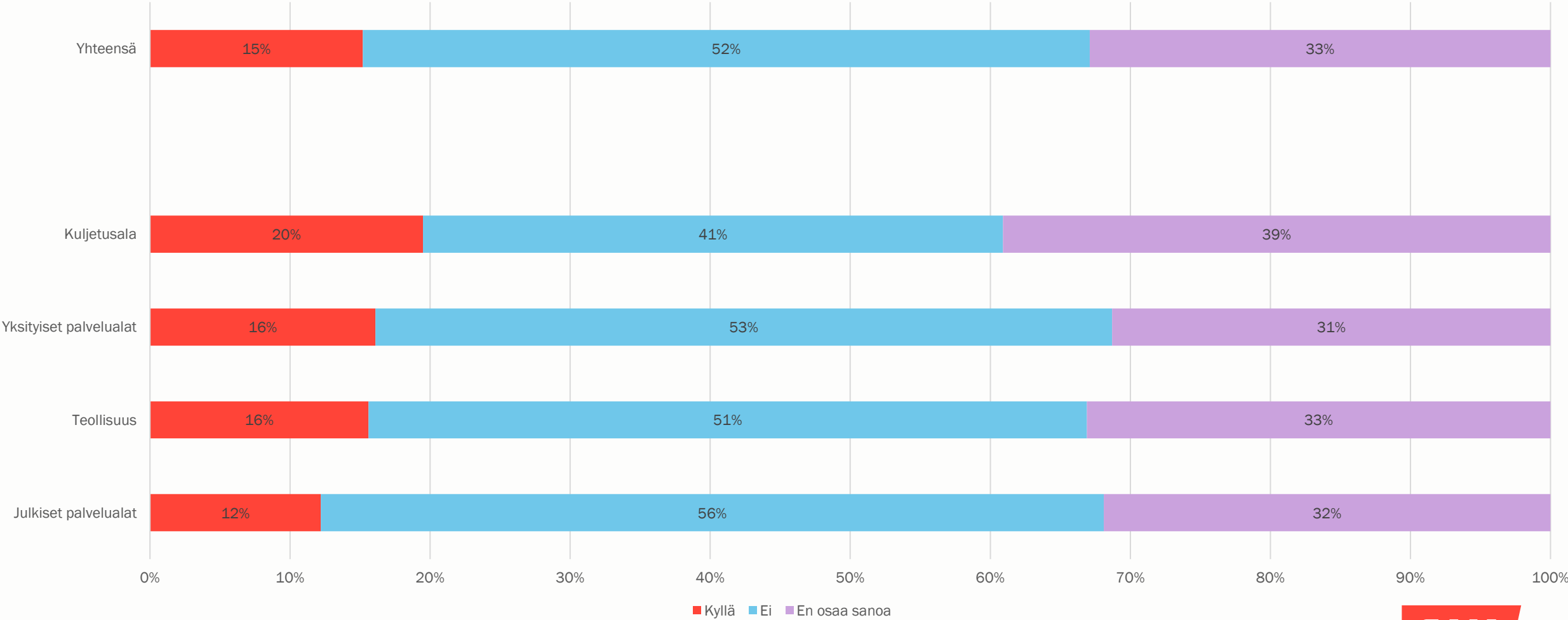
Tuleeko työnantajasi korvaamaan vakituisia työntekijöillä määräaikailla lakimuutoksen seurauksena?

Jos on määräaikaista työntekijöitä (77 % kyllä), n= 795

Määräaikaisuuksia koskevat muutokset koskevat vuokratyöntantajia samalla tavalla kuin muitakin työnantajia, eli myös vuokratyöntajat saavat käyttää vuoden perusteettomia määräaikaisuuksia. Tuleeko lakimuutos lisäämään vuokratyön käyttöä työpaikallasi?

Jos on määräaikaisia työntekijöitä (77 % kyllä), n= 795

Nostoja avovastauksista: Teollisuus

Teema 1: Henkinen kuormitus:

“Epävarmuus ja henkinen paine on peräkkäisissä määräaikaissuissa valtava. Syyt määräaikaissuun käytölle ovat hataria ja pitkälti johtuu "tavasta toimia".. Luottamushenkilöt ovat vuosia yrittäneet suitsia tapaa toimia ja yksittäiset, törkeimmät ketjutukset on saatu pois.”

Teema 2: Erittäin pitkät ketjutukset käytössä vaikka työvoimaa tarvitaan:

“Viimeisten muutosneuvottelujen jälkeen... Ilman määräaikaista työntekijöitä tuotanto pysähtyisi. Pisimmät määräaikaishetjutukset tehtaallamme ovat kestäneet yli kymmenen vuotta, ennen kuin henkilöt on saatu vakinaistettua.”

Nostoja avovastauksista: Kuljetusalat

Teema 1: Työelämän kehittyminen väärään suuntaan

“Ollaan menossa 60 vuotta taaksepäin. Määräaikaisia roikutetaan vuosikausia parhaimmillaan tilanteessa että ei ole mitään työsopimusta. (...) Palkkoja poljetaan aivan huoletta ja työsuojeluasiat hoidetaan rimaa hipoen...”

Teema 2: Määräaikaisuus on järjestelmällinen rekrytoinnin muoto

“Yritys x:lla on ollut jo vuosia tapana ottaa uudet työntekijät töihin määräaikaisilla työsopimuksilla, jotka ovat kestoaltaan päivästä pariin viikkoon. (...) On erittäin harvinaista, että työntekijä vakinaistetaan ilman edunvalvonnan vahvaa puuttumista.”

Nostoja avovastauksista: Julkiset palvelualat

Teema 1: Vuokrafirman kautta ketjuttamisella haetaan säästöjä

“Työnantaja X käyttää vuokrafirma Y:n kautta otettuja työntekijöitä hyväkseen. Tarve työlle jatkuva ja ihmisille ei kerry lomaa ym. Ihmisiä pompotellaan paikasta toiseen ja unohdetaan tehdä vuorot vuokrafirmaan Y. Kohta viimeisetkin hyvät sijaiset lähtevät, ei ketään halua elää löysässä hirressä odottaen, että onko työtä vai ei.”

Teema 2: Lakimuutoksen vaikutukset pelottavat:

“Nyt jo on vaikeaa saada vakisopimuksia ketjutetuille, lakimuutoksen myötä määräaikaisten määrä kasvaa ja edunvalvonnasta tulee vielä vaikeampaa heidän osaltaan.”

Nostoja avovastauksista: Yksityiset palvelualat

Teema 1: Osa työnantajista etsii jatkuvasti keinoja ketjuttamiseen

“Työskentelen alihankintapalveluja tarjoavassa yrityksessä. Olen tehnyt valtavasti töitä määräaikaisuuksien, ketjuttamisten ja nollasopimusten kitkemiseksi, ja nyt työnantaja ilmoitti perustaneensa uuden yhtiön, jossa pyöritetään työntekijöitä ainoastaan puitesopimuksilla.”

Teema 2: Määräaikaisille luvataan vakityötä mutta lopulta sitä ei anneta, lakimuutos pahentaa tilannetta

“Määräaikaisten asema on heikko, annetaan ymmärtää, että töitä varmaan tulee, kuitenkin ilmoitetaan että määräaikaisuus ei jatku ja suositellaan hakemaan toista määräaikaista pienemmillä työtunneilla. Lakimuutosta ei saa päästää toteutumaan. Sillä on todella vaikeat seuraukset palvelualan työntekijöille.”